

1985, 16. října – Sdělení VONS č. 478 „Nezákonné akce Státní bezpečnosti“ o zadržení Věry a Bohumila Charvátových a Vladislava Kolínka při návštěvě amerického velvyslance v Napajedlech, o zadržení Václava Blabolila, Stanislava Borůvky, Jiřího Dunajčíka, Zdeňka Ingra, Václava Malého, Dany Němcové, Jarmily a Jaromíra Stibicových v Chrudimi a o akcích StB proti Jánmu Čarnogurskému, Václavu Havlovi, Ladislavu Lisovi a Petru Uhlovi za účelem zamezení jejich vzájemnému styku.

Americký velvyslanec v Československu kladl dne 5. 10. 1985 věnce k pomníčkům amerických pilotů, sestřelených za II. světové války na Gottwaldovsku (v obcích Napajedla, Slavičín, Kašava). Při těchto pietních aktech asistovalo několik uniformovaných i neuniformovaných příslušníků bezpečnosti, kteří fotografovali přítomné čs. občany, zjišťovali jejich totožnost a zapisovali čísla vozidel. V Napajedlích byli zadrženi manželé Věra a Bohumil Charvátovi a Vladislav Kolínek, všichni z Gottwaldova. Byli podrobeni ponížující osobní prohlídce a po mnoho hodin vyslýchání. V Kolínkovi byl odebrán dopis, adresovaný prezidentu USA Ronaldu Reaganovi, a bylo mu vyhrožováno domovní prohlídkou, vzetím do vazby apod.¹

Dne 12. 10. 1985 hodlal katolický kněz Václav Malý, signatář Charty 77 a člen VONS, navštívit své přátele v Chrudimi. Připojili se k němu také signatáři Ch 77 Dana Němcová a Stanislav Borůvka. Po příchodu do bytu signatáře Ch 77 Václava Blabolila v Chrudimi jim jeho manželka sdělila, že byl právě odveden StB. Jakmile opustili dům, byli i oni zadrženi příslušníky místní i pražské StB a na policejní stanici podrobeni osobní prohlídce. Poté byli Václav Malý a Dana Němcová odděleně převezeni do Prahy. (V. Malý byl přepravován v surově stisknutých poutech), kde byli po krátkém formálním výslechu propuštěni. St. Borůvka byl spolu s minimálně šesti občany z východních Čech – kromě již zmíněného Václava Blabolila jde o jeho hosty Jiřího Dunajčíka, Zdeňka Ingra, manžele Stibidovy a Martina Věcheta – po několik hodin vyslýchán a posléze přinucen odcestovat zpět do Prahy. Tato operace StB

patrně navazuje na jarní návštěvu signatáře Ch 77 Petra Uhla v Pardubicích, v souvislosti s nímž bylo nejméně 10 tamních občanů podrobena výslechům a jiným šikanám.

Zdá se, že StB se v poslední době mimořádně intenzívně zaměřuje především na maření jakýchkoli kontaktů, přesahujících hranice domovské obce.² Kromě případů zde uvedených nebo již dříve referovaných (Václav Havel) připomeňme např. intenzívní sledování dr. Jána Čarnogurského, zadržení Petra Uhla při nedávné návštěvě příbuzných v Brně, opakované incidenty s Bezpečností při návštěvách Ladislava Lise na Českolipsku apod. V tíživé hospodářské situaci státu existuje organizace, která může prakticky bez omezení nasazovat desítky mužů, vozů a dalších technických prostředků k akcím, jejichž jediným cílem je zastrašování občanů. Snad jen někteří z nás jsou těmito akcemi přímo postiženi, ale účty za ně splácíme všichni. Za akce, které nic nechrání a nikomu neprospívají. Je naprosto nezákonné provádět bez souhlasu prokurátora osobní prohlídku u občanů, kteří jsou předvoláni k podání vysvětlení, svědecké výpovědi atd. Dokonce i podle nanejvýš problematického zákona o SNB se smějí orgány Bezpečnosti pouze přesvědčit, zda dotyčný nemá u sebe zbraň, a to toliko v případě, jde-li o „osobu předváděnou nebo zadrženou“. Je naprosto nezákonné přepravovat pokojného občana v poutech. Různá prohlášení typu „dvacet let se neukazujte v Bratislavě“, „máte zakázaný Východočeský kraj“ apod. jsou nejen nezákonná, ale sama o sobě zakládají skutkovou podstatu hned několika trestných činů. Těto zvlí lze vzdorovat, byť to zajisté není lehké. Václav Malý nebyl ani pod pohrůžkou použití násilí ochoten svléci se do naha, Bezpečnost nakonec na své přání rezignovala a násilí se raději vyhnula.

Informace o Chartě 77, r. 8, 1985, č. 11, s. 3.

POZNÁMKY

¹ Viz též zprávu o zadržení Věry a Bohumila Charvátových a Vladislava Kolíka při návštěvě amerického velvyslance v Napajedlech a jejich výslechu

a o dalších zákrocích československých úřadů proti účastníkům pietních aktů k uctění památky sestřelených amerických letců konaných za účasti amerického velvyslance. LP, Sb. VONS, inv. č. 5, sign. III/41, kart. 5.

² Viz sdělení VONS č. 465, dokument č. 468.